

Lokale Energie Monitor Zuid-Holland 2024

Projectbureau Energie Samen Zuid-Holland

Samengesteld door Anne Marieke Schwencke

op basis van de Lokale Energie Monitor 2024 van HIER Opgewekt

Definitief 1 juli 2025

Inleiding

- Nederland kent een levendige beweging van lokale energiecoöperaties. Hierin werken bewoners samen aan de energietransitie in hun eigen leefomgeving. Ze bouwen collectieve zonnedaken, zonneparken en windparken, en ondersteunen hun medebewoners met energiebesparing en werken bewoners op vele plekken aan een collectieve warmtevoorziening. Samen kan je meer dan alleen.
- In Nederland zijn ruim **702** energiecoöperaties en -initiatieven actief, waarvan **100** in Zuid-Holland. In vrijwel elke gemeente is een coöperatie te vinden.
- Voor u ligt de 2024 editie van de **Zuid-Hollandse Lokale Energie Monitor**. Hierin is zichtbaar wat de coöperaties en initiatieven samen bereiken in Zuid-Holland.
- Deze monitor maakt dankbaar gebruik van de informatie uit de landelijke **Lokale Energie Monitor 2024** van HIER opgewekt en Energie Samen en is aangevuld met informatie over de algemene voortgang van wind- en zonprojecten in Zuid-Holland.

Lokale Energie Monitor 2024

hier

hier hier.nu →

Samenvatting 1. Collectieven 2. Besparing 3. Warmte 4. Zon 5. Wind 6. Financieel 7. Ontwikkelingen Bewonersinitiatieven in beeld Over de monitor

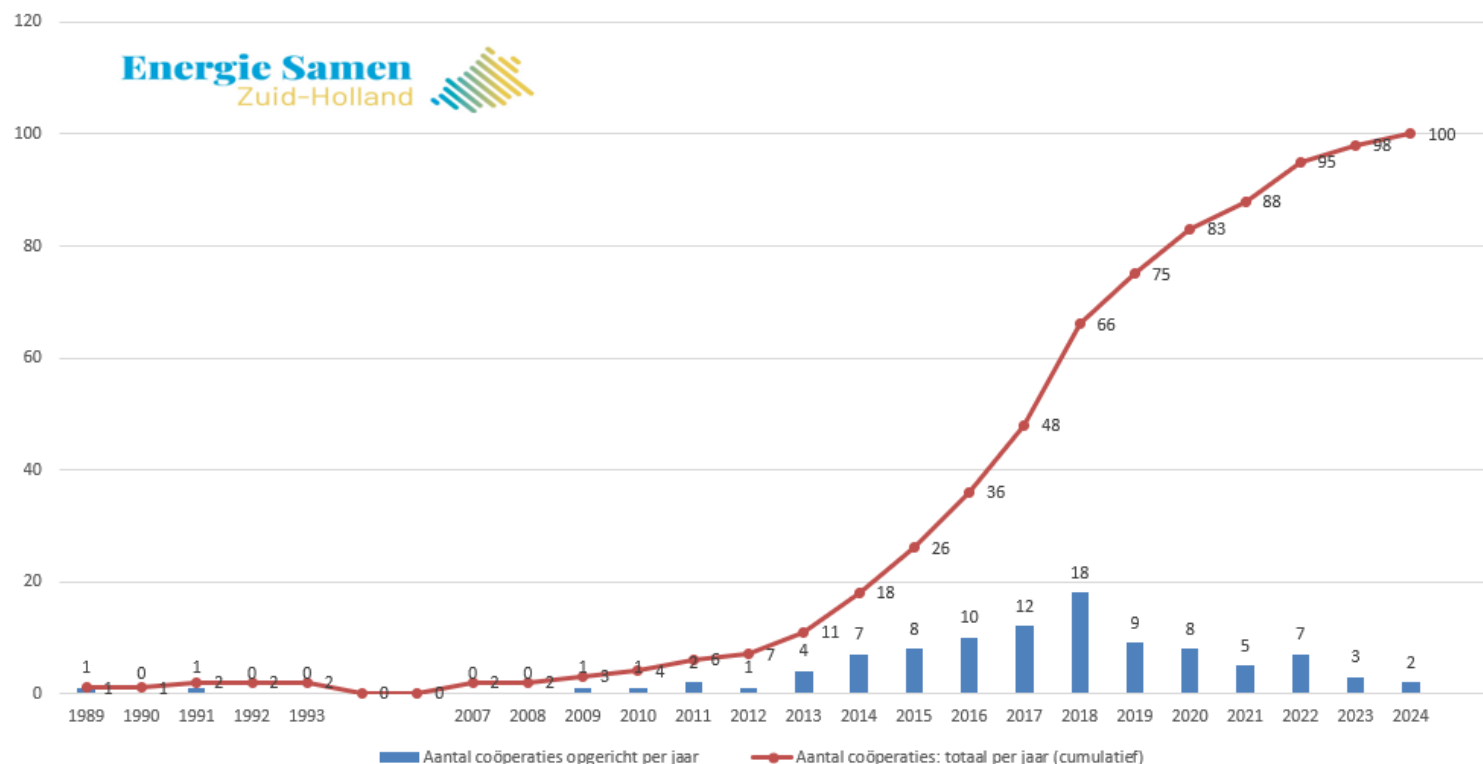
Home > Lokale Energie Monitor 2024

www.hier.nu/lokale-energie-monitor-2024

1. Energiecoöperaties

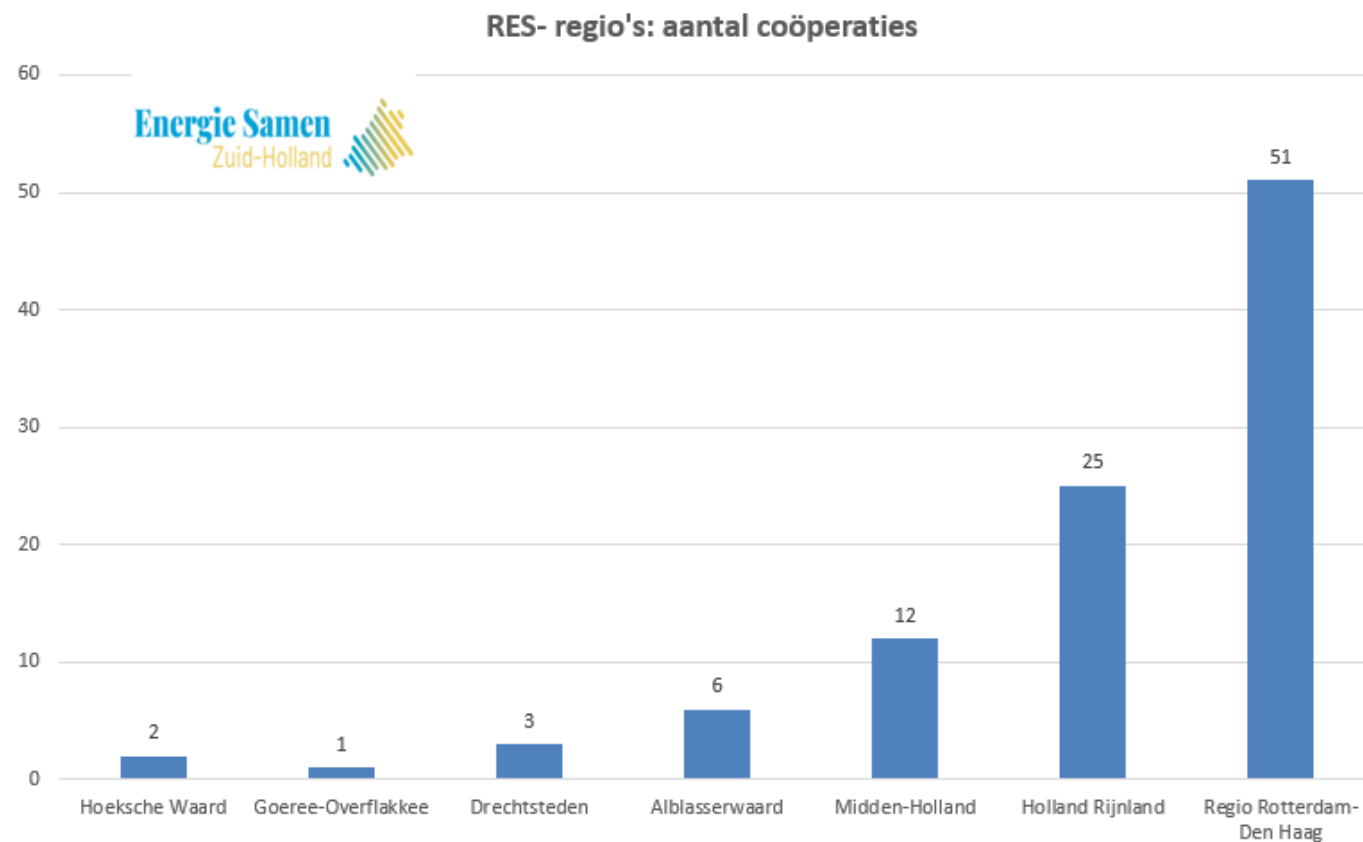
Zuid-Holland: aantal coöperaties (nieuw per jaar en cumulatief)

STAND VAN ZAKEN 2024

- Totaal **100** energiecoöperaties
 - **14%** van totaal aantal coöperaties Nederland (702)
 - Totaal ca **18.900** leden, toename 6% tov 2023
 - Typen coöperaties
 - 72 lokale energiecoöperaties brede doelstelling (alle soorten activiteiten)
 - 25 coöperaties alleen zon, initiatief bewoners
 - 3 coöperaties alleen zon, initiatief bedrijf/ VvE
 - 2 nieuw in 2024: Gebiedscoöperatie Voorschoten Duurzaam, Wijkenergie 2804
 - 1 opgeheven/ niet actief: LEOO, Coöperatie Lokaal Energie Opwekken Oegstgeest
- Opmerkingen:
- Initiatieven van ontwikkelaar Solar Green Point zijn overgedragen aan bewoners.
 - Initiatieven van ontwikkelaar Delen Duurzame Energie (voor huurders) is overgenomen door Innax Solar. Innax is geregistreerd in Veenendaal, Gelderland en telt niet mee in het totaal voor Zuid-Holland. De zonprojecten en leden van Innax in Goeree-Overflakkee, Leiderdorp en Zwijndrecht, Zuid-Holland tellen mee bij zonprojecten.

1. Energiecoöperaties

RES-REGIOS & GEMEENTEN

- De meeste coöperaties in RES regio Rotterdam-Den Haag (51), waarvan bijna 60% in de gemeenten Den Haag (18) & Rotterdam (12).
- Gemiddeld bijna 2 coöperaties per gemeente.
- Geen coöperatie in 2 gemeenten: Alblasserdam, Westland
- Drechtse Energie (Dordrecht) is actief in Dordrecht, Hardinxveld-Giessendam, Papendrecht en Sliedrecht.
- Energie Coöperatie Voorne-Putten Energie (VPE) is actief in Voorne aan Zee (Brielle, Hellevoetsluis, Westvoorne) en Nissewaarde.
- Zie verder: lijst energiecoöperaties (excel)

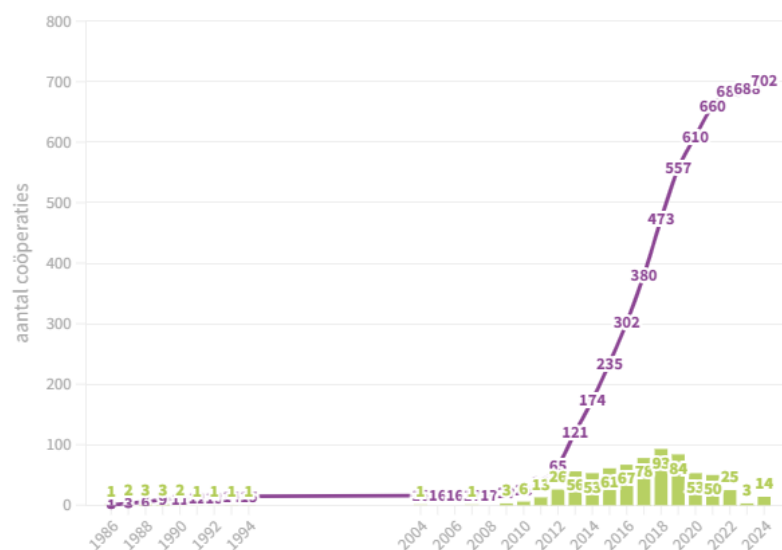
1. Energiecoöperaties

Lokale Energie Monitor 2024

hier

Figuur 1.1 - Ontwikkeling aantal coöperaties

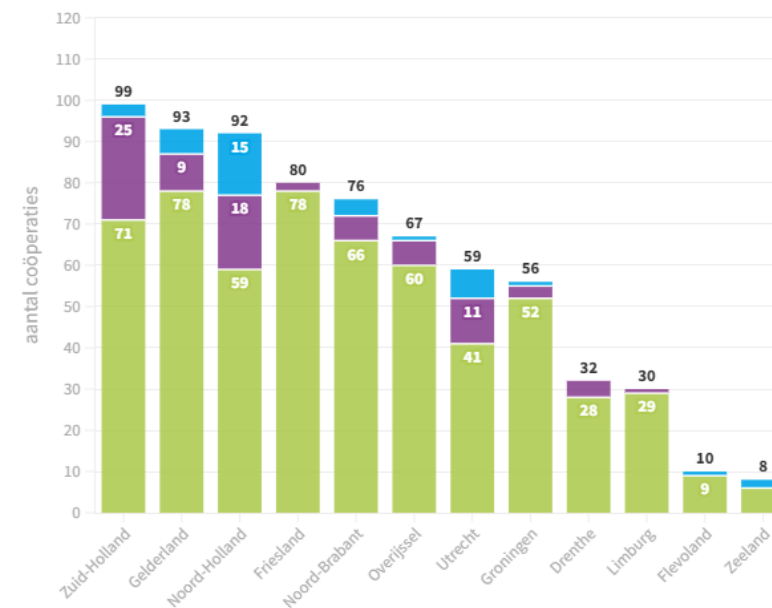
energiecoöperaties cumulatief energiecoöperaties: aantal nieuw opgericht minus stopgezet per jaar

De ontwikkeling van energiecoöperaties 1986-2024. Nieuw opgericht, minus stopgezet in een jaar en totaal (cumulatief). De verschillende typen zijn hier opgeteld (lokale energiecoöperaties, productiecoöperaties van bewonersinitiatieven en andere partijen). Niet meegeteld: productiecoöperaties gelieerd aan een lokale energiecoöperatie (dubbel lidmaatschap).

Figuur 1.2 - Totaal aantal coöperaties per provincie

lokale energiecoöperaties (meerdere activiteiten) productiecoöperaties: initiatief bewoners (alleen productie)
productiecoöperaties: initiatief ontwikkelaar, woningcorporatie, VvE en/of lokaal bedrijf (alleen productie)

1. Energiecoöperaties

TOELICHTING: VERSCHILLENDE TYPEN COÖPERATIES

- **lokale energiecoöperaties (totaal 72).** : richten zich op de energietransitie in het eigen werkgebied (gemeente, wijk). Ze zijn actief (of willen dat zijn) met opwekking (zon, wind), energiebesparing, collectieve warmteprojecten, opslag e.d. Een aantal heeft een bredere doelstelling zoals circulariteit, voedsel, energiearmoede. Voor een productieproject zonnedak richten ze soms een aparte 'productiecoöperatie' op. Als de deelnemers lid zijn van de lokale (moeder) coöperatie én deze productiecoöperatie, dan tellen we deze niet mee in het totale aantal coöperaties om dubbeltelling te voorkomen.
- **Productiecoöperaties van bewoners (totaal: 25):** richten zich op een of meerdere zonnedaken. Voorbeelden zijn Zon op Leiderdorp, Zon op Zuidplas en andere Zon op-coöperaties.
- **Productiecoöperaties van andere initiatiefnemers (totaal: 3).** richten zich op een of meerdere zonnedaken.
 - Lokale bedrijven: 2 productiecoöperaties in Gouda en Pijnacker-Nootdorp
 - VvE: 1 productiecoöperatie in Rotterdam
- **Productiecoöperaties van ontwikkelaars (totaal: 0).** richten zich op een of meerdere zonnedaken.
 - Projectontwikkelaar Delen Duurzame Energie is overgenomen door Innax Solar, gevestigd in Gelderland. Er zijn 4 productiecoöperaties in Zuid-Holland (Goeree-Overflakkee, Leiderdorp, Zwijndrecht, met 4 woningcorporaties). Deze productiecoöperaties tellen niet mee in het totaal aantal collectieven voor Zuid-Holland omdat ze door één ontwikkelaar worden beheerd. Innax is gevestigd in Gelderland.
 - Projectontwikkelaar Solar Green Point heeft alle projecten overgedragen aan bewoners. Dit tellen nu mee in als productiecoöperatie van bewoners. Er zijn 3 productiecoöperaties voor zon-projecten in Den Haag en Rotterdam.

1. Energiecoöperaties

 BIJLAGE 1 - OVERZICHT BURGERCOLLECTIEVEN Lokale Energie Monitor 2024										
Ga voor meer info naar hier.nu/lokale-energie-monitor										
Lokale energiecoöperaties <i>Coöperaties met een brede lokale energiedoelstelling en meerdere projecten en activiteiten.</i>										
Naam	Provincie	RES-Regio	Gemeente	Plaats	Jaar opgericht	Jaar stopgezet	kvk	Status	Type initiatief	
Coöperatie Windturbines Beneluxplein (Benelux.Energy)	Zuid-Holland	Regio Rotterdam-Den Haag	Albrandswaard	Portugaal	2023		89072464	Actief	Lokale energiecoöperatie	
Stichting Energiecollectief Albrandswaard	Zuid-Holland	Regio Rotterdam-Den Haag	Albrandswaard	Rhoon	2018		70603936	Actief	Lokale energiecoöperatie	
Coöperatie Energiek Alphen aan den Rijn U.A.	Zuid-Holland	Regio Holland Rijnland	Alphen aan den Rijn		2014		62310194	Actief	Lokale energiecoöperatie	
Coöperatie Groene Hart Energie U.A.	Zuid-Holland	Regio Holland Rijnland	Alphen aan den Rijn		2012	2021	55797806	Stopgezet / Op	Lokale energiecoöperatie	
Zon op Alphen Aan Den Rijn Coöperatie U.A.	Zuid-Holland	Regio Holland Rijnland	Alphen aan den Rijn		2018		72118342	Actief	Productiecoöperatie bewonersinitiatief	
Energie Coöperatie Bodegraven-Reeuwijk U.A.	Zuid-Holland	Regio Midden-Holland	Bodegraven-Ree	Reeuwijk	2018		70871051	Actief	Lokale energiecoöperatie	
Zon op de Meije ii Coöperatie U.A.	Zuid-Holland	Regio Midden-Holland	Bodegraven-Ree	Reeuwijk	2016		65871790	Actief	Productiecoöperatie bewonersinitiatief	
Zon op de Meije Coöperatie U.A.	Zuid-Holland	Regio Midden-Holland	Bodegraven-Ree	Reeuwijk	2015		63101238	Actief	Productiecoöperatie bewonersinitiatief	
Zon op Reeuwijk Coöperatie U.A. (Zon op Bodegraven-Reeuwijk)	Zuid-Holland	Regio Midden-Holland	Bodegraven-Ree	Reeuwijk	2015		64716317	Actief	Productiecoöperatie bewonersinitiatief	
Energiecollectief Capelle/ Coöperatie ZonKracht Capelle U.A.	Zuid-Holland	Regio Rotterdam-Den Haag	Capelle aan den IJssel		2018		85771570	Actief	Lokale energiecoöperatie	
Energiecoöperatie Wateringsveld U.A.	Zuid-Holland	Regio Rotterdam-Den Haag	Delft		2017	2022	70372500	Stopgezet / Op	Lokale energiecoöperatie	
Coöperatie Deelstroom Delft U.A.	Zuid-Holland	Regio Rotterdam-Den Haag	Delft		2017		68871333	Actief	Lokale energiecoöperatie	
Coöperatie Drechtse Energie U.A.	Zuid-Holland	Regio Drechtsteden	Dordrecht, Hardinxveld-Giesserdijk		2014		60469773	Actief	Lokale energiecoöperatie	
Coöperatie Deltawind U.A.	Zuid-Holland	Regio Goeree-Overflakkee	Goeree-Overflak	Oude Tonge	1989		23061657	Actief	Lokale energiecoöperatie	
Energie Coöperatie "De Knotwilg" U.A.	Zuid-Holland	Regio Alblasserwaard	Gorinchem		2013		59480726	Actief	Lokale energiecoöperatie	
Wijkenergie 2804 U.A.	Zuid-Holland	Regio Midden-Holland	Gouda	Gouda, Plaswijck	2024		88737861	Actief	Lokale energiecoöperatie	
Energiecoöperatie Kort Haarlem ECKH	Zuid-Holland	Regio Midden-Holland	Gouda		2021		83721339	Actief	Lokale energiecoöperatie	
Energie Gouda (Coöperatieve Vereniging Energie Gouda B.A.)	Zuid-Holland	Regio Midden-Holland	Gouda		2015		62851233	Actief	Lokale energiecoöperatie	
Stichting Zon op Goudasfalt (later: PCR-coöperatie)	Zuid-Holland	Regio Midden-Holland	Gouda		2018		73429031	Actief	Productiecoöperatie bewonersinitiatief	
Energie Coöperatie Goudse Panelen U.A.	Zuid-Holland	Regio Midden-Holland	Gouda		2018		73408727	Actief	Productiecoöperatie van bedrijf	
Zon op Hendrik-Ido-Ambacht Coöperatie U.A.	Zuid-Holland	Regio Drechtsteden	Hendrik-Ido-Ambacht		2016		66264847	Actief	Productiecoöperatie bewonersinitiatief	
Energie Coöperatie Hillazon U.A.	Zuid-Holland	Regio Holland Rijnland	Hillegom		2021		82908591	Actief	Lokale energiecoöperatie	
Coöperatie Windwaarde U.A.	Zuid-Holland	Regio Hoeksche Waard	Hoeksche Waard	Strijensas	2022		88189996	Actief	Lokale energiecoöperatie	
HWD, Coöperatie Hoeksche Waard Duurzaam U.A.	Zuid-Holland	Regio Hoeksche Waard	Hoeksche Waard	Oud-Beijerland	2010		50412353	Actief	Lokale energiecoöperatie	
Leimuiden Duurzaam Coöperatief U.A.	Zuid-Holland	Regio Holland Rijnland	Kaag en Braasse	Leimuiden	2020		77184475	Actief	Lokale energiecoöperatie	
KB Energie, Coöperatieve Energiecoöperatie KB-Energie U.A.	Zuid-Holland	Regio Holland Rijnland	Kaag en Braasse		2017		71071911	Actief	Lokale energiecoöperatie	
Katwijkse Energie Coöperatie U.A.	Zuid-Holland	Regio Holland Rijnland	Katwijk	Rijnsburg	2020		81167253	Actief	Lokale energiecoöperatie	
Energiek Krimpen/ Energiecoöperatie Krimpen U.A.	Zuid-Holland	Regio Rotterdam-Den Haag	Krimpen aan den IJssel		2020		78036712	Actief	Lokale energiecoöperatie	
Coöperatie Waardstroom (Vereniging)	Zuid-Holland	Regio Midden-Holland	Krimpenerwaard	Haastrecht	2014		60317167	Actief	Lokale energiecoöperatie	
Coöperatie Nieuwe Lansinger Stroom U.A.	Zuid-Holland	Regio Rotterdam-Den Haag	Lansingerland	Berkel en Rodde	2016		66505852	Actief	Lokale energiecoöperatie	
Stichting Energietransitie De Waard en waardeiland	Zuid-Holland	Regio Holland Rijnland	Leiden		2022		85243752	Actief	Lokale energiecoöperatie	
Rijnland Energie Coöperatie U.A. (regionale productie)	Zuid-Holland	Regio Holland Rijnland	Leiden		2020		76483835	Actief	Lokale energiecoöperatie	
Stichting Vroegwijk Energieinitiatief	Zuid-Holland	Regio Holland Rijnland	Leiden	Leiden	2019		76689182	Actief	Lokale energiecoöperatie	

Zie bijlage 1: Overzicht burgercollectieven

2. Collectieve wind

Ontwikkeling wind Zuid-Holland per jaar, coöperatief eigendom (in MW)

Definitie collectieve wind:

Alle windprojecten die burgers (particulieren, bewoners) in collectief verband ontwikkelen, beheren en in eigendom hebben en waarin ze financieel participeren. Bij windparken is collectief eigendom vrijwel altijd georganiseerd met een coöperatie die (mede)aandeelhouder is van een werkmaatschappij (BV). Bij gedeeld eigendom wordt het eigendom toegerekend naar rato van de aandelenverhoudingen.

STAND VAN ZAKEN 2024

- In Zuid-Holland is **53,5 MW** windvermogen coöperatief eigendom. Dit is gelijk aan 2023.
- In 2024 zijn geen nieuwe coöperatieve windpark bijgebouwd.
- Eén windpark is in afwachting van de Raad van State, vijf bereiden een vergunningaanvraag voor.
- 8 coöperaties zijn eigenaar van windturbines, of hebben een windproject in voorbereiding.
- 75% van het Zuid-Hollands coöperatieve windvermogen is eigendom van **Deltawind** (75%, 39,7 MW). Het Zuid-Hollandse Deltawind is daarnaast ook mede-eigenaar van Windpark Krammer, samen met Zeeuwind. Dit windpark staat op Zeeuws grondgebied en wordt om die reden niet meegerekend bij Zuid-Holland. Windpark Krammer is 60% coöperatief eigendom waarvan Deltawind 30% in handen heeft (30,6 MW).

Opmerking: in 2019 is het windpark Hellegatsplein van coöperatie Current overgenomen door Greenchoice, waardoor het totale coöperatieve windvermogen met 12 MW afnam.

Zie verder Bijlage: Projectoverzicht wind Zuid-Holland (excel)

2. Collectieve wind

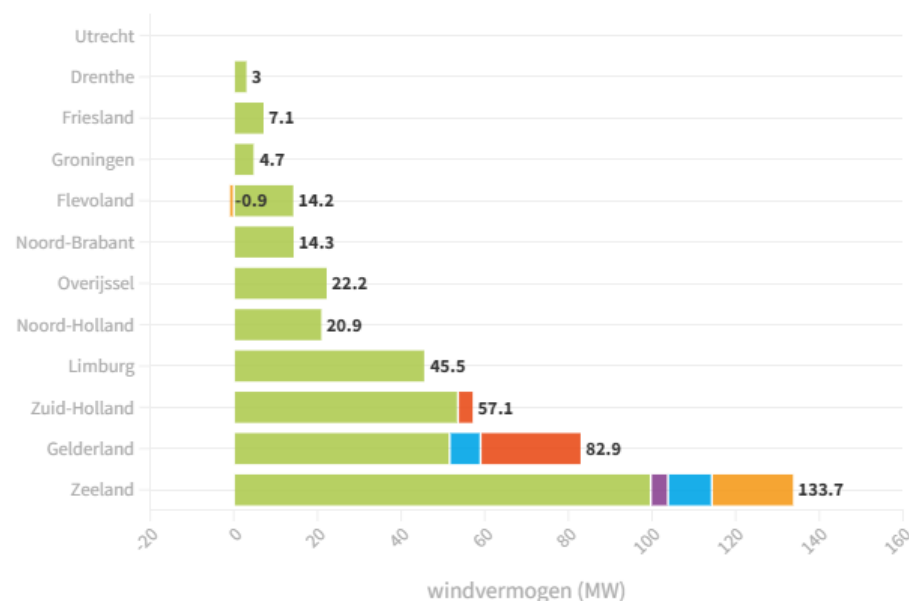
Lokale Energie Monitor 2024

[hier](#)

Figuur 5.2 - Coöperatief windvermogen per provincie en projectfase (MW)

[hier](#)

■ vermogen gerealiseerd vóór 2024 ■ gerealiseerd in 2024 ■ in aanbouw (bouwfase) ■ gepland (bouw in voorbereiding)
■ in afwachting Raad van State

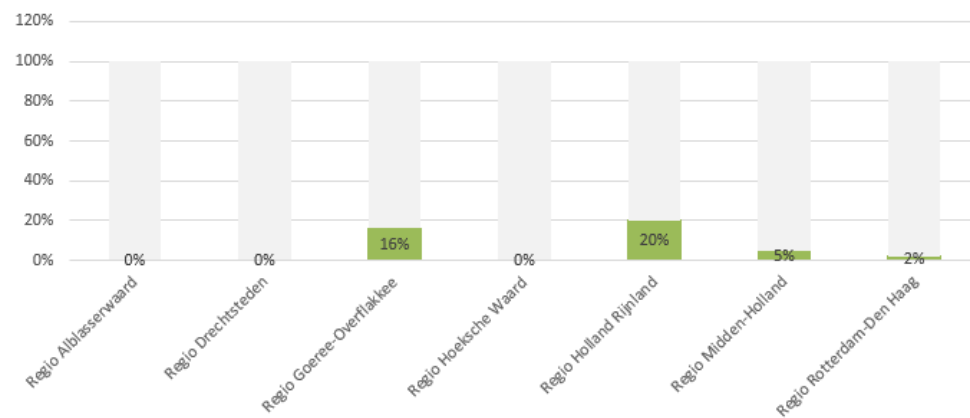
Verdeling windvermogen (MW) per provincie: gerealiseerd en pijplijn (bouwfase, gepland, in afwachting Raad van State). Het betreft aan de coöperatie toegerekend eigendom.

2. Collectieve wind

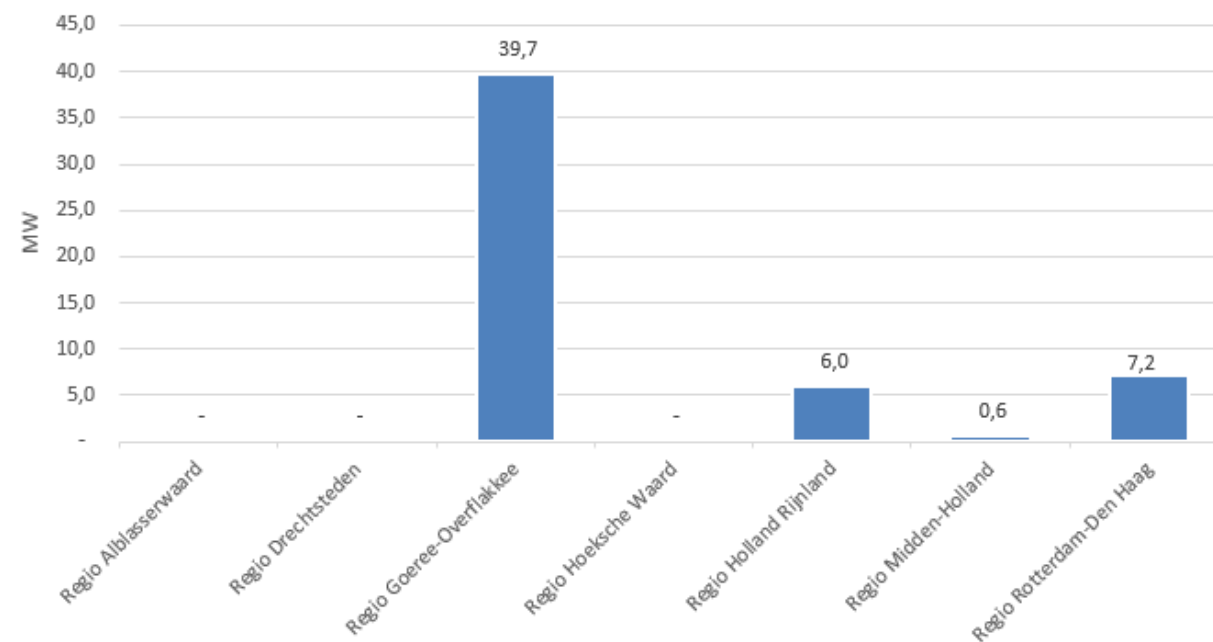
STAND VAN ZAKEN 2024

- In 4 van de 7 RES-regio's is coöperatief windvermogen geplaatst: in Goeree-Overflakkee, Holland Rijnland, Midden-Holland en de Regio Rotterdam-Den Haag (Vlaardingen, sinds 2023).
- Dit is (mede)eigendom van: Deltawind (74%), Rijnland Energie (11%, samenwerking 7 coöperaties in Holland Rijnland), Oeverwind (14%) en De Windvogel (1%).

Aandeel coöperatief windvermogen 2024 per RES regio

Coöperatief windvermogen 2024 per RES-REGIO (in MW)

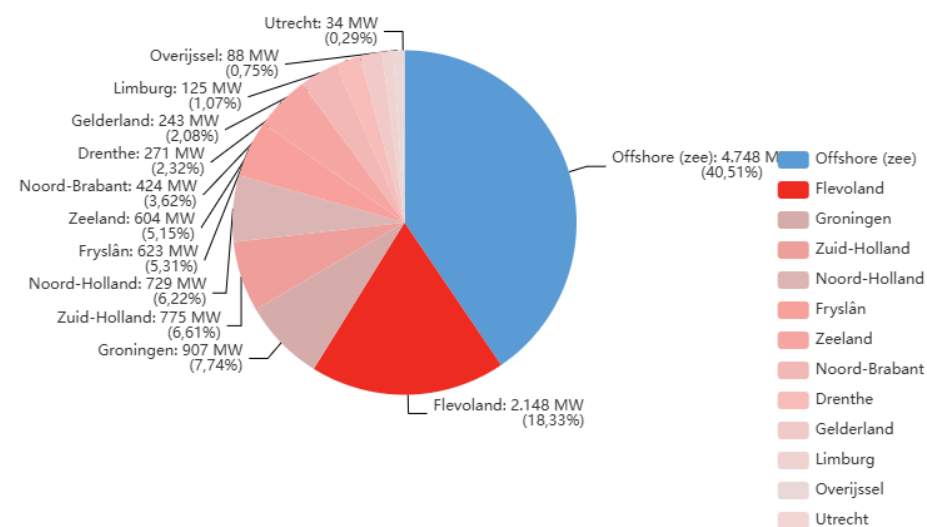
2. Collectieve wind – totaal Zuid Holland

VERGELIJKING: ALLE WINDPARKEN ZUID-HOLLAND

- Totaal vermogen alle windparken in Zuid-Holland: **775 MW** (WindStats 2025). Dat is 11% van totaal Nederland wind op land (CBS: 6.965 MW).
- Het totale windvermogen op land in Zuid-Holland is afgenomen ten opzichte van 2023 als gevolg van sanering van een of meerdere oude turbines (3 MW) .
- **7%** van het totale Zuid-Hollandse windvermogen is coöperatief eigendom. Dat aandeel is gelijk gebleven t.o.v. 2023.
- Het aandeel coöperatief eigendom is in Zuid-Holland **hoger** dan het landelijke gemiddelde: 4,9% van totaal Nederlands windvermogen op land.

Zie projectoverzicht wind Zuid-Holland, werkblad totaal Zuid-Holland

Huidig opgesteld vermogen per Provincie

WindStats

Bronnen:

WindStats 2025 (opgevraagd 19 juni 2025): 6.972 MW (Nederland), 775 MW (Zuid-Holland), begin 2025

Monitor wind op land 2023 (mei 2024): 778,7 MW (Zuid-Holland), eind 2023

CBS Hernieuwbare elektriciteit; productie en vermogen t/m 2024 (6 juni 2025). Totaal Nederland: 6.965 MW

Lokale Energie Monitor 2024 (maart 2025)

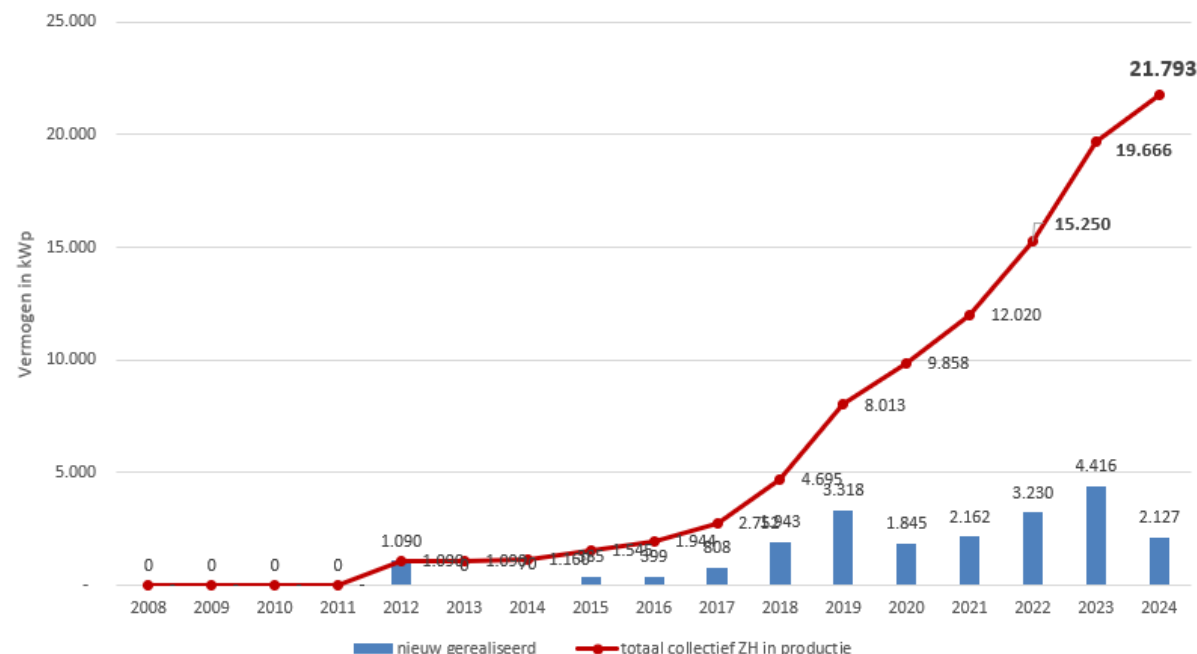
2. Collectieve wind

TOELICHTING: LOKAAL EIGENDOM IN DE FINANCIËLE PARTICIPATIEMONITOR:

- RVO brengt jaarlijks de Financiële Participatiemonitor uit die de voortgang volgt van het streven naar 50% lokaal eigendom zoals afgesproken in het Klimaatakkoord. De methodiek wijkt op een paar punten af van de Lokale Energie Monitor:
- Het lokaal eigendom wordt uitgedrukt in % productie. Dit geeft een kleine afwijking t.o.v. % windvermogen.
- De monitor volgt windparken gebouwd na 2015; voor Zuid-Holland naar schatting 75% van het totale windvermogen in Zuid-Holland.
- De monitor onderscheidt drie typen lokaal eigendom, namelijk eigendom van : 1. bewonerscollectieven en hun lokale partners, 2. publieke instellingen zoals waterschappen, gemeenten en 3. lokale bedrijven (vaak agrariërs). Het eigendom van lokale partners wordt meegerekend in het %- lokaal eigendom van type 1. Bijvoorbeeld, Deltawind deelt het eigendom van Windpark Suyderlandt met een lokale agrariër (ieder 50%). Dit is 50% coöperatief lokaal eigendom en 100% lokaal eigendom van type 1: bewonerscollectieven en hun lokale partners.

3. Collectieve zon

Ontwikkeling collectieve zon Zuid-Holland:
coöperatief vermogen in kWp

Definitie collectieve zon:

Alle zonnedaken, zonneparken, drijvende zonnevelden en andere zonne-energieprojecten die burgers in collectief verband ontwikkelen, beheren en in eigendom hebben, waarin zij financieel participeren en waarbij de zonnepanelen zijn geplaatst op het dak of de grond van een derde partij. Crowdfundingprojecten van na 2020 waar geen bewonerscollectieven bij zijn betrokken, laten we buiten beschouwing.

Bij zonneparken is collectief eigendom vrijwel altijd georganiseerd met een coöperatie die (mede)aandeelhouder is van een werkmaatschappij (BV). Bij gedeeld eigendom wordt het eigendom toegerekend naar rato van de aandelenverhoudingen.

STAND VAN ZAKEN 2024

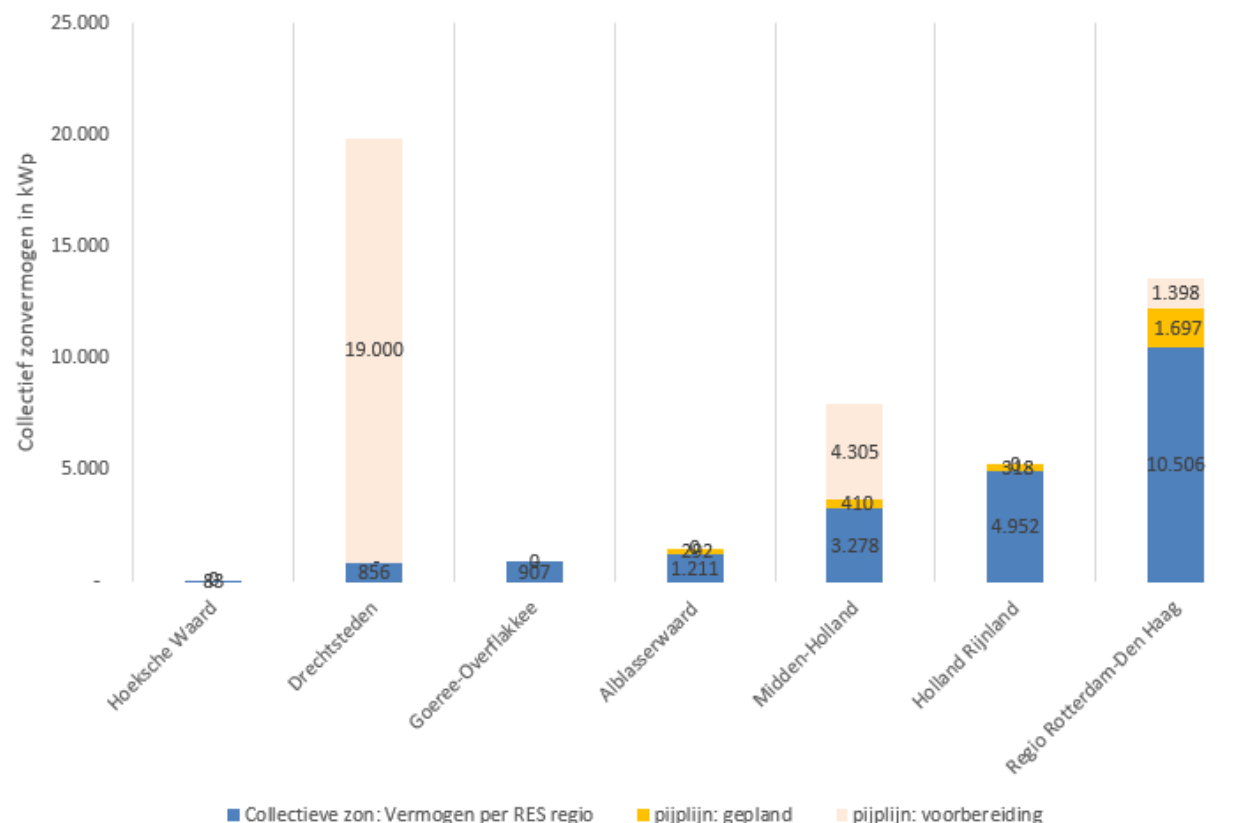
Zonnedaken én zonneparken op land en water

- **182** zon-projecten Zuid-Holland, waarvan **176** zonnedaken en **6** zonneparken. Dit is 12% van alle collectieve zon projecten in Nederland (totaal: 1.359)
- Totale zonvermogen in coöperatief eigendom in Zuid-Holland is **21,8 MW**, een toename van 11% ten opzichte van 2023 (19,7 MW). Dit vormt 5% van het totale zonvermogen in coöperatief eigendom van heel Nederland (totaal: **404,2 MW**)
- Het Zuid-Hollandse collectieve zonvermogen is voor **90%** geplaatst op zonnedaken en **10%** op land.
- Er is 2,7 MWp gepland (vrijwel zeker) en 24,7 MWp zonvermogen in voorbereiding (nog niet zeker).
- Zie verder bijlage Projectoverzicht collectieve zon Zuid-Holland (excel)

Opmerking: Het resultaat voor 2023 is bijgesteld ten opzichte van de monitor editie 2023. Het lokaal eigendomsaandeel van de lokale coöperatie (VPE) van Zonnepark Tinte (12,6 MWp) is uiteindelijk 6% in plaats van 25% geworden. Hiermee is ook de verhouding dak versus grondgebonden zonprojecten veranderd.

3. Collectieve zon

Collectieve zon Zuid-Holland:
coöperatief zonvermogen per RES regio

STAND VAN ZAKEN 2024

- Het meeste collectieve zonvermogen is te vinden in de RES regio Rotterdam-Den Haag, waarvan 13% in 5 zonneparken (grondgebonden).
- Alle zonprojecten in Holland Rijnland en Midden-Holland zijn gerealiseerd op daken.
- Gebiedscoöperatie Nieuwkoop (11, 1,6 MWp) en Energiecoöperatie Bodegraven-Reeuwijk (17, 2,3 MWp) hebben de meeste projecten gerealiseerd.
- Nieuw vermogen is gepland of in voorbereiding in de regio's Drechtssteden, Midden-Holland en Rotterdam-Den Haag.
- In de Drechtsteden werkt coöperatie Drechtse Energie aan twee grootschalige zonneparken. De coöperatie houdt 33% van de aandelen in Zonnepark Kijfhoek Noord als partner van ontwikkelaars Novar en Eneco. Voor zonnepark Betuwelijn is de inzet 33-50% eigendom. Indien deze inzet verzilverd wordt, neemt het coöperatieve zonvermogen sterk toe in de regio (en Zuid-Holland).
- In Midden-Holland werkt Energiecoöperatie Bodegraven-Reeuwijk aan een zonnepark Zonneweide Wetering met ontwikkelaar Tomorrow Energy, met als inzet 50% coöperatief eigendom.
- Begin 2025 werd bekend meerdere coöperaties samenwerken met Sunvest aan zonnepark Roeleveen in Zoetermeer (regio Rotterdam-Den Haag). Met 25% eigendom kan het coöperatieve zonvermogen met 4 MWp extra toenemen.

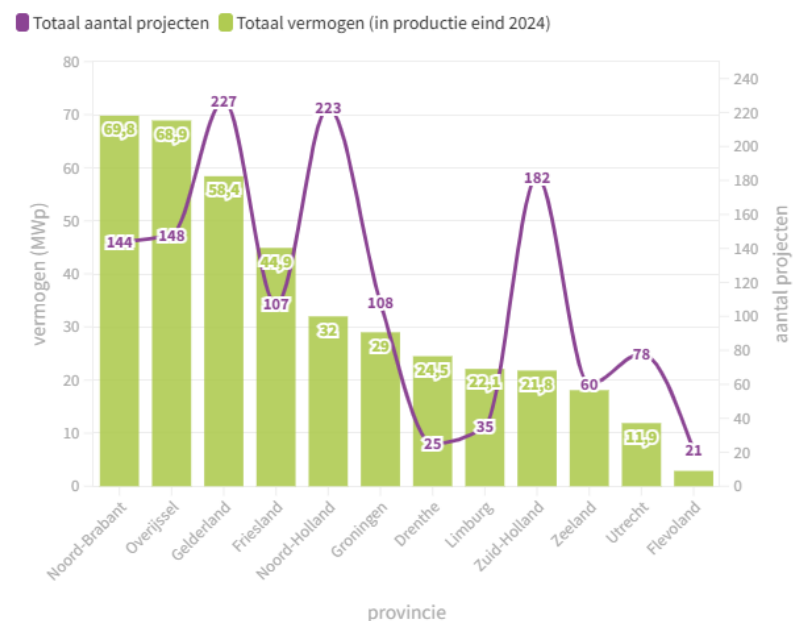
3. Collectieve zon

Lokale Energie Monitor 2024

hier

Figuur 4.3 - Aantal projecten en coöperatief zonvermogen per provincie (MWp)

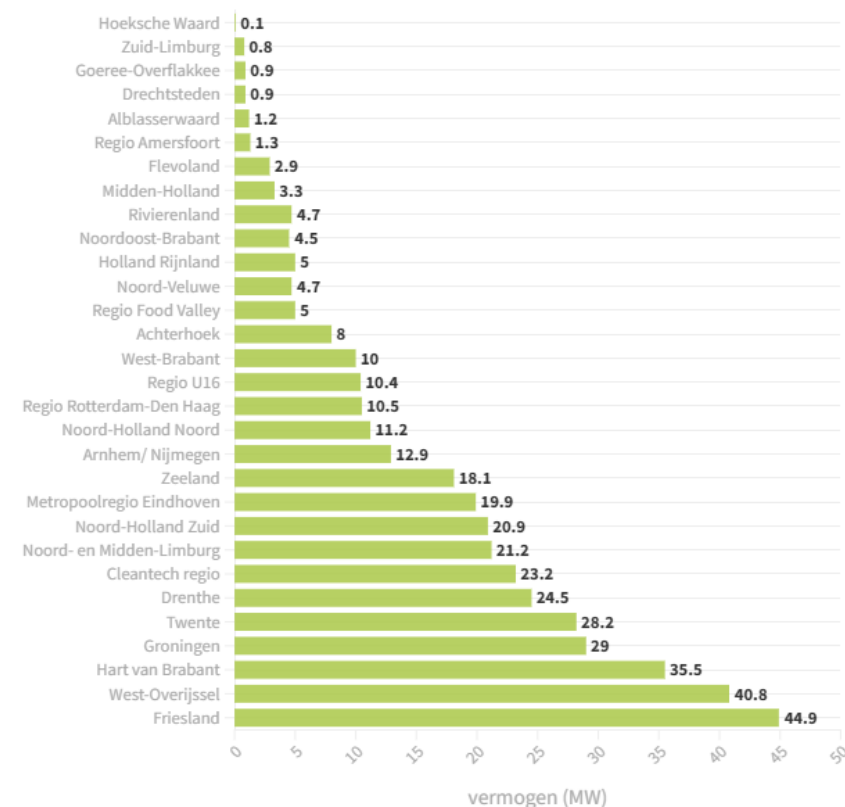
hier

Aantal collectieve zonprojecten en vermogen per provincie. Het gaat om aan het collectief toegerekend vermogen.

Bron: Lokale Energie Monitor 2024: <https://www.hier.nu/lokale-energie-monitor-2024/zon>

Figuur 4.4 - Coöperatief zonvermogen per RES-regio (MWp)

Collectief zonvermogen per RES-regio (MWp = 1000 kWp). Het gaat om toegerekend vermogen aan het collectief.

3. Collectieve zon – op daken

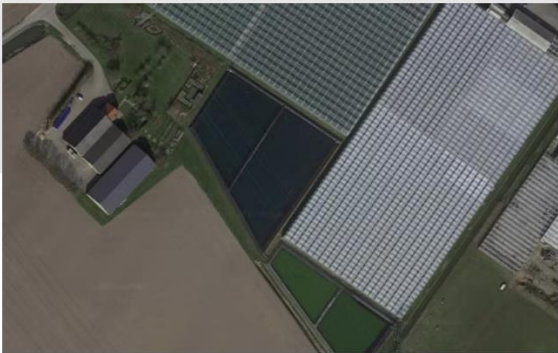
- In totaal **176** collectieve zonnedaken in Zuid-Holland: **19,5 MW**, waarvan 14 gerealiseerd in 2024.
- Meeste collectieve zonnedaken door coöperaties in Bodegraven-Reeuwijk en Nieuwkoop.
- Het grootste 'dakproject' is een overkapping van een waterbassin bij een tuinder in Brielle met coöperatie Voorne Putten Energie (773 kW) dat eind 2024 is gerealiseerd. Hierop volgt het zonnedak in Alphen aan den Rijn: 550 kW, 1.800 panelen (Rijnvicus Sociale Werkplaats)
- Nieuwe projecten met woningcorporaties Zon Samen (Pijnacker-Nootdorp), Zonnebuur (Leiden) en Delen Duurzame Energie (Delft)

	Coöperatie	Gemeente	Aantal zonnedaken	Vermogen (MW)	Jaar gerealiseerd
1	Energiecoöperatie Bodegraven-Reeuwijk	Bodegraven-Reeuwijk	17	1,9	2019-2024
2	Gebiedscoöperatie Nieuwkoop	Nieuwkoop	11	1,6	2019-2024
	Voorne Putten Energie (VPE)	Voorne aan zee (Brielle)	1	0,7	2024 (2025)
3	Blijstroom (met productiecoöperaties)	Rotterdam	5	0,3	2017-2022
4	Drechtse stromen (met productiecoöperaties)	Dordrecht	5	0,6	2018-2022
5	Energiecoöperatie Pijnacker-Nootdorp	Pijnacker-Nootdorp	5	0,5	2019-2022
6	Zon op Alphen/ Energiek Alphen	Alphen aan den Rijn	2	0,6	2019

Zon op waterbassin Noordermeer

Doe nu mee in project Zon op Waterbassin Noordermeer. Wil je bijdragen aan een onafhankelijke, duurzame regio én een mooi rendement op je groene investering? Investeer dan in ons project Zonnepanelen op Waterbassin Tuinderij Noordermeer in Brielle. Kies voor een hoog rendement met participaties of veilige obligaties met een vaste rente.

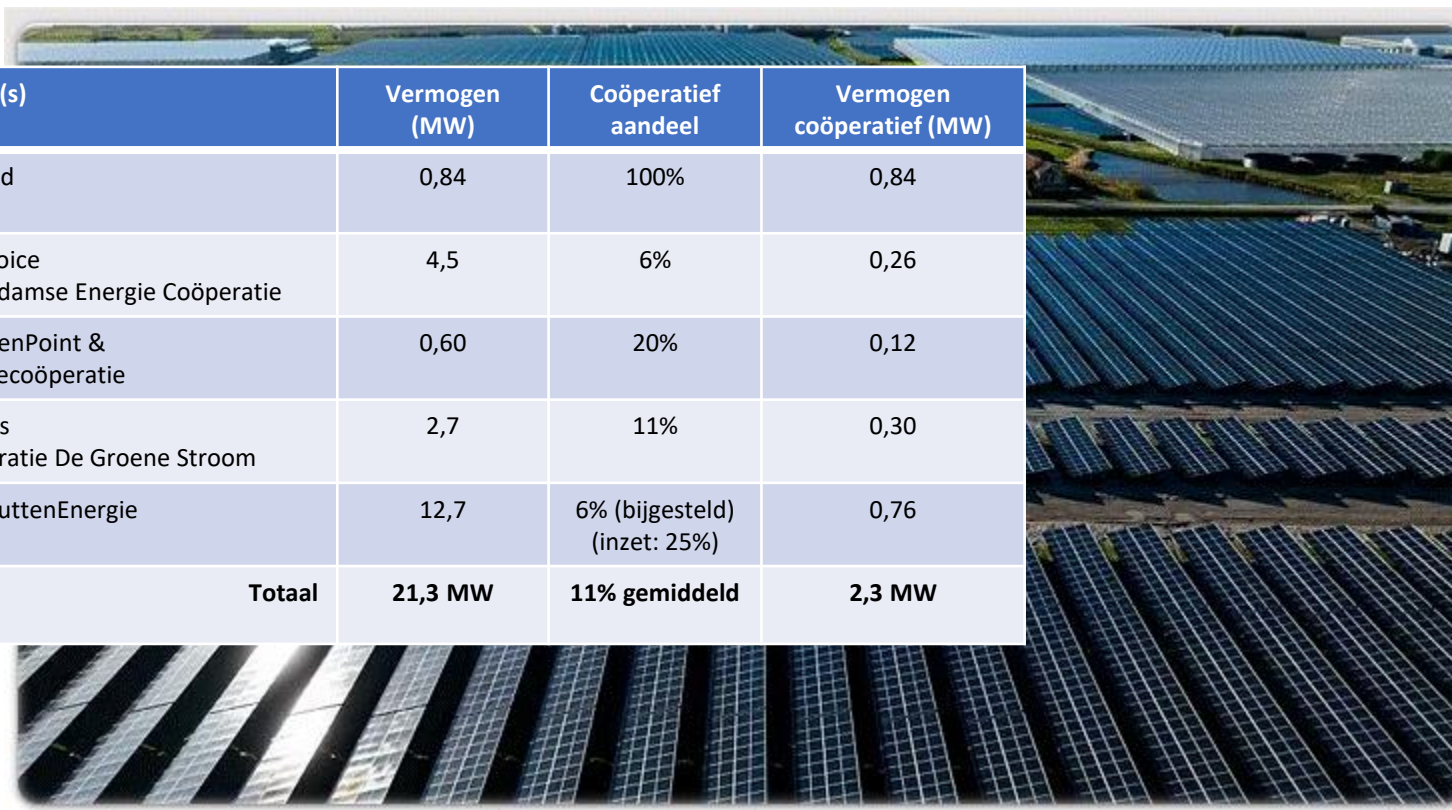

3. Collectieve zon – op land

- Totaal **5** zonneparken van/ met coöperaties in Zuid-Holland: **2,3 MW**.
- Eén zonnepark is 100% coöperatief, vier zijn commerciële initiatieven met een aandeel coöperatief.
- In totaal telt Zuid-Holland **49** zonneparken met een totaal vermogen van **253 MWp***. Dit betekent dat **0,9%** van het totale vermogen van alle zonneparken in Zuid-Holland coöperatief eigendom is. Dat is lager dan 2023 (1,1%) en aanzienlijk minder dan het gemiddelde van alle zonneparken in Nederland: 4,9% (situatie eind 2023)*.

	Zonnepark	Jaar gerealiseerd	Gemeente	Eigenaar(s)	Vermogen (MW)	Coöperatief aandeel	Vermogen coöperatief (MW)
1	Zonnepark Ouddorp aan Zee	2012	Goeree-Overflakkee	Deltawind	0,84	100%	0,84
2	Zonnepark Rhoon	2019	Rotterdam	Greenchoice & Rotterdamse Energie Coöperatie	4,5	6%	0,26
3-4	Zonnewal A20 Nieuw-Terbregge (2 projecten, 2 fases)	2016 (fase 1) 2019 (fase 2)	Rotterdam	SolarGreenPoint & productiecoöperatie	0,60	20%	0,12
5	Zonnepark De Punt	2023	Barendrecht	Groendus & Coöperatie De Groene Stroom	2,7	11%	0,30
6	Zonnepark Tinte	2023	Voorne aan Zee	VoornePuttenEnergie	12,7	6% (bijgesteld) (inzet: 25%)	0,76
				Totaal	21,3 MW	11% gemiddeld	2,3 MW

* Bron: Financiële Participatie monitor 2023 (januari 2025),
Monitoring Financiële Participatie Wind- en zonneparken in Zuid-
Holland (juni 2025)

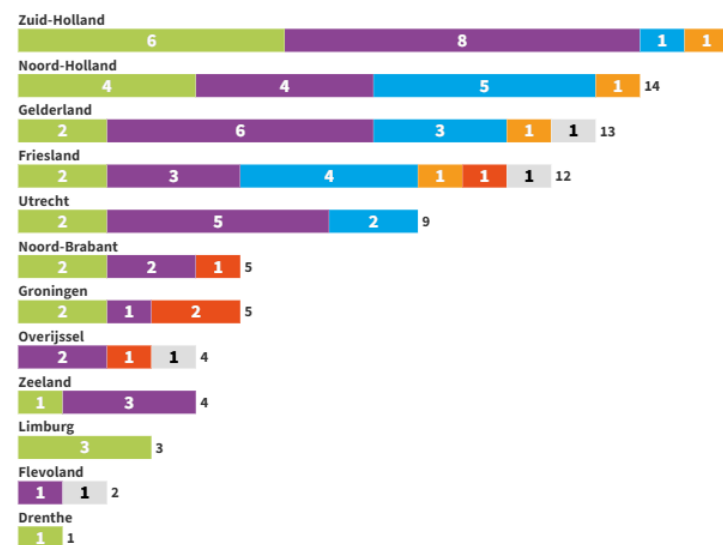
4. Collectieve warmte

Lokale Energie Monitor 2024

Figuur 3.9 - Aantal actieve warmteprojecten per provincie
Uitgesplitst in projectfasen

1. Verkennend onderzoek 2. Haalbaarheidsonderzoek 3. Ontwerpfase 4. Aanbestedingsfase 5. Realisatiefase
6. Operationeel

Klik op de naam van de projectfase om deze aan of uit te zetten en inzicht te krijgen in het aantal projecten in de selectie.

10 gemeenten:

1. Den Haag
2. Goeree-Overflakkee
3. Gorinchem
4. Gouda
5. Kaag en Braassem
6. Leiden
7. Oegstgeest
8. Rotterdam
9. Zoeterwoude
10. Nieuwkoop

* A Flourish chart

STAND VAN ZAKEN 2024

- Er zijn in totaal **16** actieve warmte-initiatieven met projecten voor een lokaal warmtenet in coöperatief eigendom. Zuid-Holland telt de meeste actieve lokale warmte-initiatieven.
- Er is nog geen coöperatief warmtenet operationeel in Zuid-Holland.
- De projecten bevinden zich in verschillende fases van ontwikkeling:
 - 1 aanbestedingsfase
 - 1 ontwerpfase
 - 8 haalbaarheidsonderzoek
 - 6 initiatiefase, verkennend onderzoek (wijk-analyse, bronnenonderzoek)
- In Oegstgeest werkt Coöperatie Energiek Poelgeest met Vattenfall aan een warmtepomp bij de rioolwaterzuivering die het bestaande warmtenet in de wijk Poelgeest zal voeden met duurzame warmte. Dit project bevindt zich eind 2024 in de aanbestedingsfase. De installatie wordt door Vattenfall ontwikkeld en beheerd (geen coöperatief eigendom).
- In Den Haag werkt coöperatie Warm in de Wijk aan de ontwikkeling van een wijkwarmtenet. Dit project bevindt zich in de ontwerpfase.
- Nieuw op de lijst 2024: Samen Gorkum gasvrij (Gorinchem), Groene Straten (Den Haag), Buurtwarmte Achterwillens (Gouda), Langeraar WKO Nieuwbouw school (Nieuwkoop)
- Zie verder bijlage: Projectoverzicht warmte Zuid-Holland (excel)

Definitie collectieve warmte-initiatieven

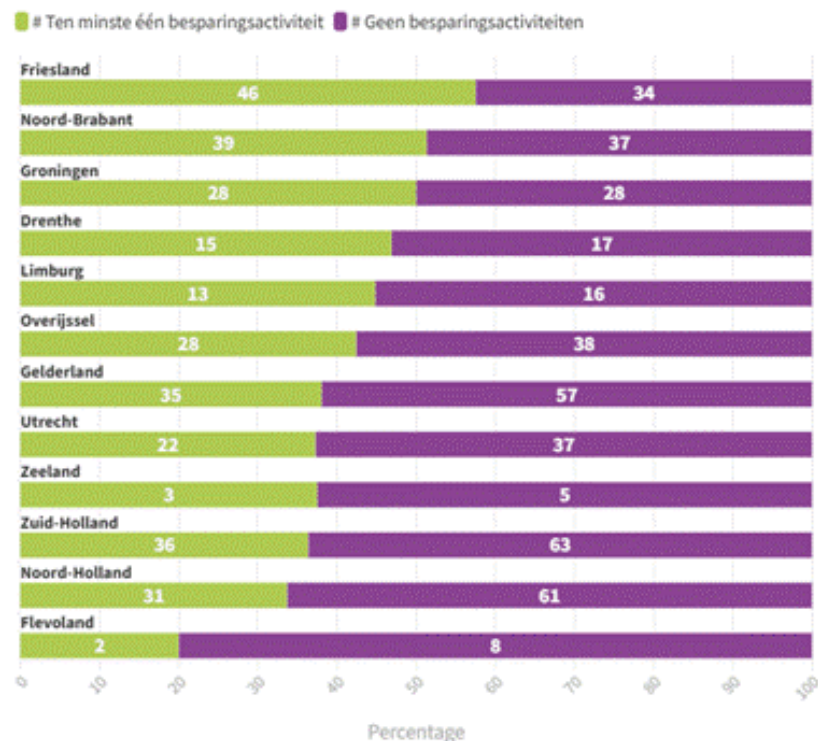
Burgerinitiatieven met redelijk concrete plannen voor een collectief warmtesysteem (lokale bron en warmtenet) en of collectieve inkoop van warmteoplossingen. Ze hoeven nog geen rechtsvorm te hebben. De Lokale Energie Monitor (HIER/ Energie Samen) volgt een initiatiefgroep, zodra deze zich zichtbaar in het openbaar profileert als lokaal warmte-initiatief.

5. Energiebesparing

Lokale Energie Monitor 2024

[hier](#)

Figuur 2.2 - Aantal burgerenergiecollectieven met en zonder energiebesparingsactiviteiten
Uitgesplitst per provincie

STAND VAN ZAKEN 2024

- In 2023 heeft HIER is een uitgebreide inventarisatie laten uitvoeren naar de energiebesparingsactiviteiten van de coöperaties. Van alle coöperaties met een brede oriëntatie is nagegaan of ze wel of niet met energiebesparing actief zijn. Van de productiecoöperaties is bekend dat ze alleen opwekprojecten hebben (definitie). Dit is op basis van een steekproef geactualiseerd voor 2024.
- Van de 100 Zuid-Hollandse coöperaties zijn 72 coöperaties breed georiënteerd (lokale energiecoöperaties). Van deze groep houdt de helft (**51%**) zich bezig met energiebesparingsactiviteiten, en de andere helft niet. Als we alle coöperatie meerekenen, dus ook de productiecoöperaties, dan houdt 36% van de 100 Zuid-Hollandse coöperaties zich met besparing bezig.
- De meeste coöperaties organiseren bijeenkomsten en werken met energiecoaches. De activiteiten worden gefinancierd met een subsidie of bijdrage van de gemeente. De activiteiten zijn te onderscheiden naar 5 typen:
 1. Informatievoorziening
 2. Advisering en begeleiding
 3. Energiearmoede
 4. Collectieve inkoop
 5. Energieloketten
- In 2024 heeft HIER ook een inventarisatie laten uitvoeren naar de bredere groep energie-initiatieven zonder rechtsvorm. Dit zijn vaak wijkinitiatieven die zich vaak met energiebesparing en warmte bezighouden. Het exacte aantal in Zuid-Holland is niet bekend. Zie hiervoor Bewoners Initiatieven:
<https://www.hier.nu/bewonersinitiatieven-in-beeld>

6. Innovaties

- Landelijk zijn coöperaties actief met innovatieve projecten op het gebied van energie-uitwisseling, opslag, gedeelde netaansluitingen, waterstof en/of coöperatieve deelauto's en laadpalen.
- Voorbeelden uit Zuid-Holland.
 - Deltawind werkt aan projecten met energieopslag, waterstof en een gedeelde netaansluiting van een zonnepark en windpark (met Zeeuwind) en is partner in het landelijke Local4Local project .
 - Rijnland Energie werkt aan energieopslag.
 - De coöperatie in Haagse wijk De Groene Mient werkt aan een lokaal geïntegreerd energiesysteem met lokale opwekking, opslag en de mogelijkheid voor energie-uitwisseling tussen bewoners. Zie: www.sterkopstroom.nl

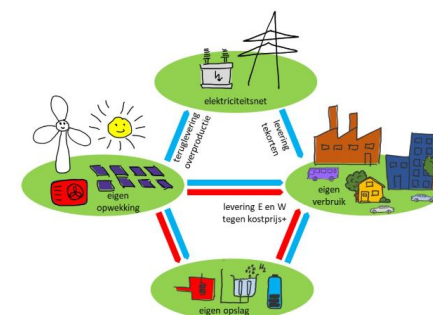
Local4local

In het local4local-model leveren coöperaties energie aan lokale afnemers tegen een faire en voorspelbare prijs. Lokaal opgewekte stroom wordt lokaal gedeeld met alle leden van een 'energiegemeenschap'. Die bestaat niet alleen uit de leden van de coöperatie, maar kunnen alle burgers, bedrijven, organisaties en de gemeente in een bepaald gebied bevatten die stroom produceren én verbruiken.

Belangrijke doelen van local4local zijn energiebesparing, slimmer gebruik van het energienetwerk en gedragssturing, zodat vraag en aanbod dicht bij elkaar komen.

Bron: Lokale Energie Monitor 2022

Zie ook: Energie Samen, Local4Local

Bronnen

- Lokale Energie Monitor 2024, HIER opgewekt, Energie Samen, 11 maart 2025: www.hier.nu/lokale-energie-monitor-2024
- WindStats, Bosch & Van Rijn, windstats.nl/statistieken, juni 2025
- Monitor Wind op Land 2023, RVO, mei 2024
- Financiële Participatiemonitor 2023, AS I-Search, Bosch & Van Rijn, in opdracht van RVO (voor overzicht zonneparken), januari 2025
- SDE projecten in beheer, RVO, april 2025
- SCE projecten in beheer, RVO, april 2025
- CBS, hernieuwbare energie; zonnestroom, windenergie, RES-regio, juni 2025

Vragen?

AS I-SEARCH
anne marieke schwencke

Vragen?

Neem gerust contact op met Energie Samen Zuid-Holland,
onderzoeker Anne Marieke Schwencke

annemschwencke@asisearch.nl

06-23675752